

LOKALE 2020

ERHVERVSPRÆSTATIONER

IRISgroup

INDHOLD

SAMMENFATNING	3
1. INDLEDNING	4
2. SAMLET PLACERING 2020	5
3. REGIONALE TOPSCORERE OG HØJDESPRINGERE	6
4. ARBEJDSPLADSER, INDKOMST OG PRODUKTIVITET	8
5. IVÆRKSÆTTERI OG VÆKSTVIRKSOMHEDER	11
6. EKSPORT	14
7. ERHVERVSPRÆSTATIONER OG ERHVERVSVILKÅR	17
BILAG: DATA OG METODE	19

Yderligere data om lokale erhvervspræstationer

Denne publikation viser alene kommunernes placering på det samlede indeks samt topscorere på de forskellige underindeks og indikatorer. Alle kommuner kan få adgang til data og analyse om bl.a.:

- Placeringer på samtlige underindeks og indikatorer
- Kommunens udvikling på indikatorer og underindeks de senere år
- Kommunens præstationer holdt op mod fx nabokommuner

Ønskes yderligere data om kommunernes præstationer eller mere skræddersyede analyser kontakt venligst partner Jens Bjerg på jb@irisgroup.dk eller tlf. 28938037.

SAMMENFATNING

Lokale erhvervspræstationer 2020 rangerer alle danske kommuner på et samlet indeks, der måler de lokale erhvervspræstationer.

Indekset bygger på 22 nøje udvalgte indikatorer, der bl.a. måler privat jobskabelse, andel højproduktive virksomheder, overlevelse og jobskabelse blandt iværksættere, andel vækstvirksomheder og eksportaktivitet blandt private virksomheder. Indekset giver mulighed for at sammenligne præstationer på tværs af samtlige danske kommuner.

Ambitionen er, at indekset opdateres årligt, og at resultaterne fremadrettet bliver offentliggjort hvert år i januar måned. Det skal give danske kommuner et solidt grundlag for at vurdere deres erhvervsøkonomiske performance.

Lokale erhvervspræstationer 2020 rummer mange nye indsigter og giver et detaljeret indblik i det kommunale "Vækstdanmark". De væsentligste konklusioner er:

- Glostrup Kommune indtager placeringen som nummer ét målt på det samlede indeks for erhvervspræstationer. I toppen af indekset får Glostrup følgeskab af Gladsaxe Kommune og Herlev Kommune på hhv. anden- og tredjepladsen.
- Den bedst præsterende kommune uden for hovedstadsområdet er Herning, der indtager en plads som nummer 8 på ranglisten. De øvrige regionale topscorere er Aalborg Kommune i Nordjylland, Vejen Kommune i Sydjylland og Køge Kommune i Region Sjælland.
- Den ubestridte højdespringer på indekset er Rebild Kommune, der er gået hele 37 placeringer frem på et år. Andre kommuner, der

har taget et stort spring op på listen, er Morsø Kommune og Kerteminde Kommune. Begge kommuner er gået over 20 placeringer frem på et år.

- Gentofte Kommune scorer højest på underindekset "Arbejdspladser, indkomst og produktivitet", og Herlev Kommune er topscorer på underindekset "Iværksætteri og vækstvirksomheder". Lyngby-Taarbæk Kommune toppe underindekset for "Eksportaktivitet".

Mange lokale politikere og embedsmænd er optagede af, hvordan deres kommune rangerer i DI's årlige måling af lokal erhvervsvenlighed. Vi har undersøgt, om der er en god sammenhæng mellem kommuner, der klarer sig godt i DI's måling, og kommuner der faktisk har gode erhvervspræstationer. Analysen viser, at det ikke er tilfældet. Det er udtryk for, at mange andre forhold end generel erhvervsvenlighed har betydning for den lokale erhvervsudvikling.

Derfor er det også vigtigt, at kommunerne anlægger et bredere erhvervspolitisk perspektiv og forholder sig til brugen af hele den lokale erhvervspolitiske værktøjskasse. God lokal erhvervspolitik er fx også at sikre høj kvalitet i den lokale erhvervsservice, at skabe gode rammer for iværksættere, at fremme innovation gennem innovative udbud og at udvikle samspillet mellem erhvervsliv og uddannelsesinstitutioner.

Det er vigtigt, at hver enkelt kommune gør brug af de redskaber, der mest effektivt kan løfte kommunens erhvervmæssige præstationer. Lokale Erhvervspræstationer 2020 er et godt udgangspunkt for, at alle kommuner kan sætte sig realistiske mål for den erhvervspolitiske udvikling i de kommende år.

1. INDLEDNING

Lokale erhvervspræstationer 2020 giver et helt nyt indblik i, hvordan erhvervslivet klarer sig i de danske kommuner.

Vores ambition med indekset er at give alle kommuner et let anvendeligt værktøj til at overvåge, hvordan erhvervslivet klarer sig.

Det overordnede indeks for lokale erhvervspræstationer er baseret på 22 nøje udvalgte indikatorer inden for tre hovedområder:

- 1) Arbejdspladser, indkomst og produktivitet
- 2) Iværksætteri og vækstvirksomheder
- 3) Eksport

Alle indikatorer bygger på de mest aktuelle registerdata fra Danmarks Statistik.

Indekset giver den enkelte kommune mulighed for at sammenligne sine erhvervspræstationer med alle andre danske kommuner – både på et overordnet niveau og på enkeltindikatorer.

Indekset viser også, hvilke kommuner der rykker frem, og hvilke der går tilbage på ranglisten i forhold til tidligere år.

Det giver samtidig kommunerne et stærkt afsæt for at efterse de lokale vilkår, som ligger til grund for deres erhvervspræstationer.

Måling af lokale erhvervspræstationer

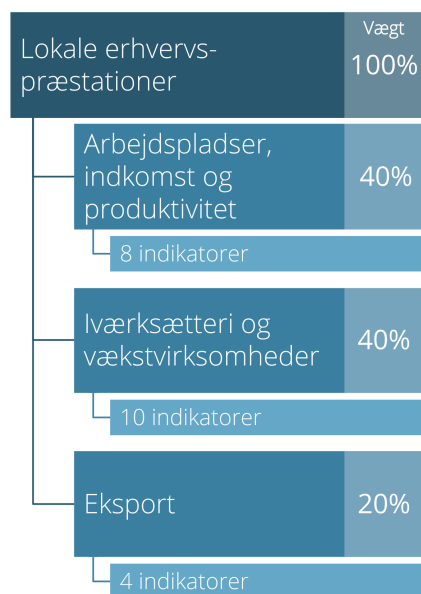
Figur 1.1 illustrerer, at indekset er bygget op omkring tre underindeks, der hver især bygger på et antal indikatorer.

Arbejdspladser, indkomst og produktivitet dækker otte indikatorer, der bl.a. måler private arbejdspladser, erhvervsindkomst samt andelen af højproduktive virksomheder i kommunen. Dette underindeks indgår med en vægt på 40 pct.

Iværksætteri og vækstvirksomheder dækker 10 indikatorer og måler bl.a. etableringsrate, overlevelse og jobskabelse blandt iværksættere samt andelen af virksomheder med høj vækst i kommunen. Dette underindeks indgår med en vægt på 40 pct. i det samlede indeks.

Eksport omfatter fire indikatorer, der bl.a. måler andelen af eksportaktive virksomheder og deres samlede eksport. Dette underindeks indgår med en vægt på 20 pct. i det overordnede indeks.

Figur 1.1. Lokale erhvervspræstationer

Kilde: IRIS Group.

Sådan læser du Lokale erhvervspræstationer 2020

På de følgende sider præsenteres den samlede rangering af alle kommuner på det overordnede indeks. Efterfølgende præsenteres topscorere og højdespringere for hver af de fem danske regioner.

De efterfølgende afsnit går i dybden med præstationer på de tre underindeks. Først med fokus på de samlede præstationer og efterfølgende med fokus på regionale topscorere og højdespringere. Herudover giver vi eksempler på mønstre i kommunernes rangering på enkelte indikatorer.

I det afsluttende kapitel belyses det, om der er sammenhæng mellem de kommuner, der klarer sig godt på erhvervspræstationer og kommuner, der klarer sig godt i DI's erhvervs klimaundersøgelse fra 2019.

2. SAMLET PLACERING 2020

Tabel 2.1 viser kommunernes rangering på Lokale Erhvervspræstationer 2020. Kommunens placering året før er angivet i parentes.

Glostrup, Gladsaxe og Herlev udgør top 3. Helsingør, Guldborgsund og Lolland ligger i bund.

Tabel 2.1. Lokale Erhvervspræstationer 2020 – samlet placering

Kommune	Placering	Kommune	Placering	Kommune	Placering
Glostrup	1 (1)	Hjørring	33 (35)	Furesø	65 (26)
Gladsaxe	2 (3)	Rebild	34 (71)	Norddjurs	66 (67)
Herlev	3 (2)	Fredericia	35 (46)	Fredensborg	67 (78)
Tårnby	4 (12)	Hvidovre	36 (19)	Nordfyns	68 (47)
Gentofte	5 (4)	Hørsholm	37 (11)	Frederikssund	69 (82)
Ballerup	6 (5)	Skive	38 (55)	Frederiksberg	70 (42)
København	7 (10)	Rødovre	39 (22)	Bornholm	71 (68)
Herning	8 (16)	Thisted	40 (45)	Egedal	72 (65)
Brøndby	9 (13)	Odense	41 (57)	Sorø	73 (79)
Rudersdal	10 (9)	Ringsted	42 (33)	Brønderslev	74 (62)
Høje-Taastrup	11 (6)	Vejle	43 (40)	Svendborg	75 (83)
Lyngby-Taarbæk	12 (31)	Solrød	44 (44)	Sønderborg	76 (74)
Aarhus	13 (14)	Holstebro	45 (63)	Halsnæs	77 (70)
Vejen	14 (25)	Assens	46 (58)	Frederikshavn	78 (69)
Ikast-Brande	15 (7)	Viborg	47 (50)	Slagelse	79 (73)
Køge	16 (15)	Haderslev	48 (64)	Jammerbugt	80 (90)
Albertslund	17 (8)	Roskilde	49 (38)	Struer	81 (61)
Allerød	18 (17)	Ringkøbing-Skjern	50 (37)	Vordingborg	82 (92)
Aalborg	19 (30)	Lemvig	51 (34)	Odsherred	83 (72)
Horsens	20 (29)	Greve	52 (32)	Næstved	84 (81)
Billund	21 (28)	Vesthimmerland	53 (66)	Syddjurs	85 (85)
Skanderborg	22 (23)	Lejre	54 (52)	Nyborg	86 (91)
Kolding	23 (20)	Hillerød	55 (18)	Gribskov	87 (89)
Mariagerfjord	24 (27)	Middelfart	56 (41)	Dragør	88 (75)
Ishøj	25 (43)	Silkeborg	57 (53)	Langeland	89 (86)
Hedensted	26 (21)	Varde	58 (76)	Faxe	90 (87)
Kerteminde	27 (48)	Randers	59 (59)	Stevns	91 (94)
Favrskov	28 (24)	Kalundborg	60 (56)	Helsingør	92 (88)
Tønder	29 (36)	Esbjerg	61 (51)	Guldborgsund	93 (93)
Aabenraa	30 (39)	Odder	62 (77)	Lolland	94 (84)
Vallensbæk	31 (49)	Holbæk	63 (54)		
Morsø	32 (60)	Faaborg-Midtfyn	64 (80)		

Kilde: IRIS Group..

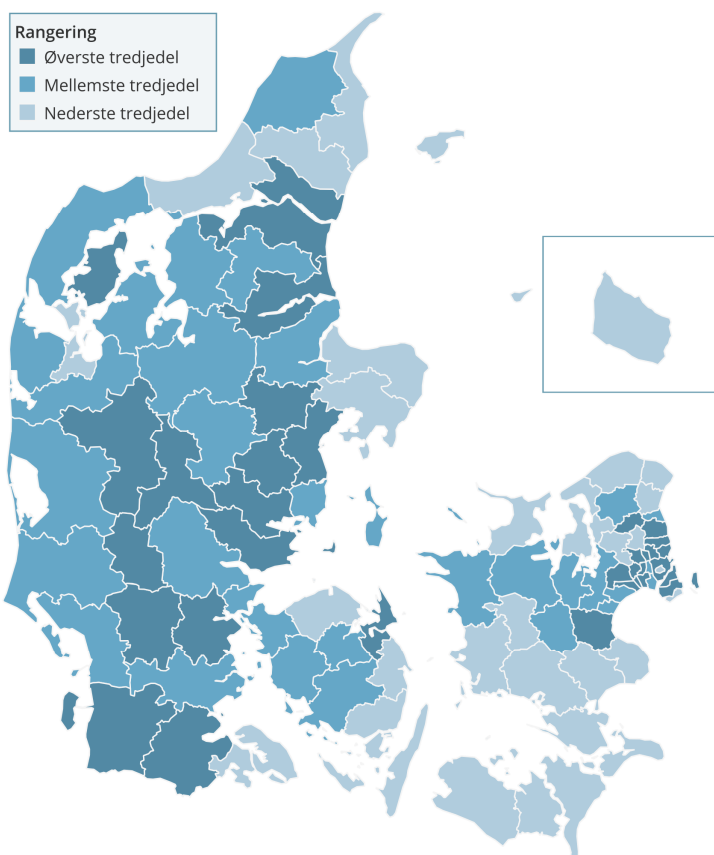
Note: Følgende kommuner er lagt sammen: Frederikshavn og Læsø, Langeland og Ærø, Odder og Samsø, Esbjerg og Fanø.

3. REGIONALE TOPSCORERE OG HØJDES- SPRINGERE

På danmarkskortet neden for er kommunerne inddelt i tre grupper efter deres erhvervspræstationer. Kommuner i den øverste tredjedel er angivet med mørkeblåt, kommuner i den midterste tredjedel er angivet med en lysere blå, mens

kommuner i den nederste tredjedel er angivet med den lyseste farve. De grå kasser til højre viser topscorere og højdespringere for hver af de fem regioner.

Figur 3.1. Kommunernes samlede erhvervspræstationer

Kilde: IRIS Group.

Det farvelagte kort viser, at den bedst præsterende tredjedel af kommunerne primært er koncentreret langs Jyllands østkyst og omkring København. Derudover træder velkendte erhvervskommuner som Herning, Ikast-Brande og Billund også frem som kommuner med gode erhvervspræstationer. Kommuner i den nederste tredjedel er især lokaliseret i Region Sjælland og på Fyn. Også en række kommuner i det nordlige Sjælland, i Nordjylland og på Djurs tilhører den nederste tredjedel af kommuner med relativt svage erhvervspræstationer.

Region Nordjylland

<i>Topscore</i>	<i>Højdespringer</i>
Aalborg (19)	Rebild (+37)
Mariagerfjord (24)	Morsø (+28)
Morsø (32)	Vesthimmerland (+13)

Region Midtjylland

<i>Topscore</i>	<i>Højdespringer</i>
Herning (8)	Holstebro (+18)
Aarhus (13)	Skive (+17)
Ikast-Brande (15)	Odder (+15)

Region Syddanmark

<i>Topscore</i>	<i>Højdespringer</i>
Vejen (14)	Kerteminde (+21)
Billund (21)	Varde (+18)
Kolding (23)	Odense (+16)

Region Sjælland

<i>Topscore</i>	<i>Højdespringer</i>
Køge (16)	Vordingborg (+10)
Ringsted (42)	Sorø (+6)
Solrød (44)	Stevns (+3)

Region Hovedstaden

<i>Topscore</i>	<i>Højdespringer</i>
Glostrup (1)	Lyngby-Taarbæk (+19)
Gladsaxe (2)	Ishøj (+18)
Herlev (3)	Vallensbæk (+18)

Topscore og højdespringere i Nordjylland

De regionale topscore og højdespringere i Nordjylland er henholdsvis Aalborg Kommune, Mariagerfjord Kommune og Morsø Kommune. Aalborg Kommune, der er nummer ét i Nordjylland, klarer sig især godt på underindekset vedrørende *lværksætteri og vækstvirksomheder* samt underindekset for *Eksport*. Aalborg indtager en plads som nummer 19 på den nationale rangliste i det samlede indeks. Mariagerfjord Kommune, der er nummer to i Nordjylland, klarer sig især godt på underindekset for *Eksport*. Mariagerfjord

Kommune er nummer 24 på landsplan i det samlede indeks.

De kommuner, som har oplevet den største fremgang på listen, er henholdsvis Rebild Kommune, Morsø Kommune og Vesthimmerlands Kommune. Rebild Kommune er gået 37 pladser frem og er både den absolutte højdespringer i Nordjylland og på landsplan. Rebild Kommune har oplevet fremgang på alle tre underindeks, men fremgangen har været særligt markant på underindekset *Iværksætteri og vækstvirksomheder*. Rebild Kommune er både gået væsentligt frem på andel nye iværksættere samt på overlevelse og jobskabelse blandt kommunens iværksættere.

Topscore og højdespringere i Midtjylland

Topscorenerne i Region Midtjylland er Herning Kommune, Aarhus Kommune og Ikast-Brandeborg Kommune. Herning Kommune er med placeringen som nummer 8 på den nationale liste den bedst placerede kommune vest for Storebælt. Herning Kommune scorer især højt på underindeksene for hhv. *Arbejdspladser, indkomst og produktivitet* samt *Iværksætteri og vækstvirksomheder*.

Holstebro Kommune er midtjysk højdespringer med en fremgang på 18 pladser frem på et år, tæt fulgt af Skive, der har haft en fremgang på 17 placeringer. Skive og Holstebro har haft fremgang på underindeksene *Iværksætteri og vækstvirksomheder* samt *Eksport*. Begge kommuner har især haft fremgang på underindekset *Iværksætteri og vækstvirksomheder*.

Topscore og højdespringere i Syddanmark

I Region Syddanmark er de bedst præsterende kommuner Vejen Kommune, Billund Kommune og Kolding Kommune. Vejen Kommune præsterer bedst og indtager en placering som nummer 14 på landsplan. Alle tre regionale topscore og klarer sig generelt godt i alle tre underindeks.

Højdespringerne i Region Syddanmark er Kerteminde Kommune, Varde Kommune og Odense Kommune, der er gået mellem 16 og 21

pladser frem på et år. I alle tre kommuner har der især været fremgang på underindeksene *Arbejdspladser, indkomst og produktivitet* samt *Iværksætteri og vækstvirksomheder*.

Topscore og højdespringere i Region Sjælland

De bedst præsterende kommuner i Region Sjælland er Køge Kommune, Ringsted Kommune og Solrød Kommune. Køge Kommune er klart i front med en placering som nummer 16 på landsplan, mens Ringsted Kommune og Solrød Kommune ligger i midterfeltet på den nationale rangliste med en placering som hhv. nummer 42 og 44.

De regionale højdespringere er Vordingborg Kommune, Sorø Kommune og Stevns Kommune, der er rykket op til ti pladser frem på et år. Fremgangen er især sket inden for *Iværksætteri og vækstvirksomheder* og til dels også inden for *Arbejdspladser, indkomst og produktivitet*. Generelt har højdespringerne i Region Sjælland haft en mere beskedne fremgang sammenlignet med højdespringerne i de øvrige regioner.

Topscore og højdespringere i Region Hovedstaden

Topscorenerne i Region Hovedstaden er Glostrup Kommune, Gladsaxe Kommune og Herlev Kommune. De tre kommuner udgør også top 3 på landsplan. De tre kommuner scorer alle højt på det første underindeks vedrørende *Arbejdspladser, indkomst og produktivitet*. Glostrup Kommune og Herlev Kommune scorer også højt på underindekset vedrørende *Iværksætteri og vækstvirksomheder*, mens Gladsaxe scorer højt på underindekset vedrørende *Eksport*.

Højdespringerne i Hovedstadsregionen er Lyngby-Taarbæk Kommune, Ishøj Kommune og Vallensbæk Kommune. De tre kommuner er rykket tæt ved 20 placeringer frem på et år. Alle tre kommuner er rykket frem på underindekset *Iværksætteri og vækstvirksomheder*. Ishøj Kommune og Vallensbæk Kommune er især gået frem på *Arbejdspladser, indkomst og produktivitet*, mens Lyngby-Taarbæk især klarer sig bedre på underindekset *Eksport*.

4. ARBEJDSPLADSER, INDKOMST OG PRODUKTIVITET

Et stort antal private arbejdspladser, mange højproduktive virksomheder og høj erhvervsindkomst blandt kommunens borgere er centrale erhvervsøkonomiske mål, der har stor betydning for det økonomiske grundlag i en kommune.

Underindeks 1 - "Arbejdspladser, indkomst og produktivitet" rangerer kommunerne på baggrund af otte indikatorer på disse områder.

Arbejdspladser er opgjort som antal private fuldtidsjobs (årsværk) i kommunen i forhold til antallet af indbyggere.

Indkomst er opgjort som indbyggernes gennemsnitlige erhvervsindkomst¹ i de enkelte kommuner.

Andelen af høj- og lavproduktive virksomheder er afgrænset til private virksomheder og opgjort ift. det samlede antal private virksomheder i kommunerne.² En virksomhed har høj produktivitet, hvis den er blandt de 25 pct. mest produktive i branchen på landsplan.

Figur 4.1 viser, at underindeks 1 indgår med en vægt på 40 pct. i det samlede indeks. Indekset dækker over fire niveauvariable, der måler situationen i dag og fire ændringsvariable, der måler udviklingen på området de seneste år.

Figuren viser også den bedst præsterende kommune for hver af de otte indikatorer og samlet for underindeks 1.

Gentofte Kommune klarer sig bedst på det samlede underindeks og har også den højeste gennemsnitlige erhvervsindkomst og største andel af højproduktive virksomheder.

Figur 4.1. Arbejdspladser, indkomst og produktivitet

Arbejdspladser, indkomst og produktivitet	Vægt
Gentofte Kommune	40%
Antal årsværk per 1.000 indbyggere	7%
Ballerup Kommune	
Ændring - Antal årsværk per 1.000 indbyggere (pct.)	3%
Vallensbæk Kommune	
Gennemsnitlig erhvervsindkomst	7%
Gentofte Kommune	
Ændring - erhvervsindkomst (pct.)	3%
Tønder Kommune	
Andel højproduktive virksomheder	7%
Gentofte Kommune	
Ændring - andel højproduktive virksomheder (pct. point)	3%
Dragør Kommune	
Andel lavproduktive virksomheder	7%
Allerød Kommune	
Ændring - andel lavproduktive virksomheder (pct. point)	3%
Vallensbæk Kommune	

Kilde: IRIS Group.

Topscorerne på de øvrige indikatorer er henholdsvis Ballerup, Vallensbæk, Tønder, Dragør og Allerød Kommune.

Vallensbæk Kommune er som Gentofte topscorer på to ud af de otte indikatorer. Tønder har oplevet den største stigning i erhvervsindkomsten og er den eneste topscorer, der ligger uden for Region Hovedstaden.

¹ Erhvervsindkomst opgjort som summen af løn, virksomhedsoverskud og AMB-pligtige bidrag.

² Andelen af hhv. høj- og lavproduktive virksomheder er opgjort som andel af kommunens virksomheder, der tilhører hhv. de 25 pct. mest høj- og lavproduktive virksomheder inden for hver

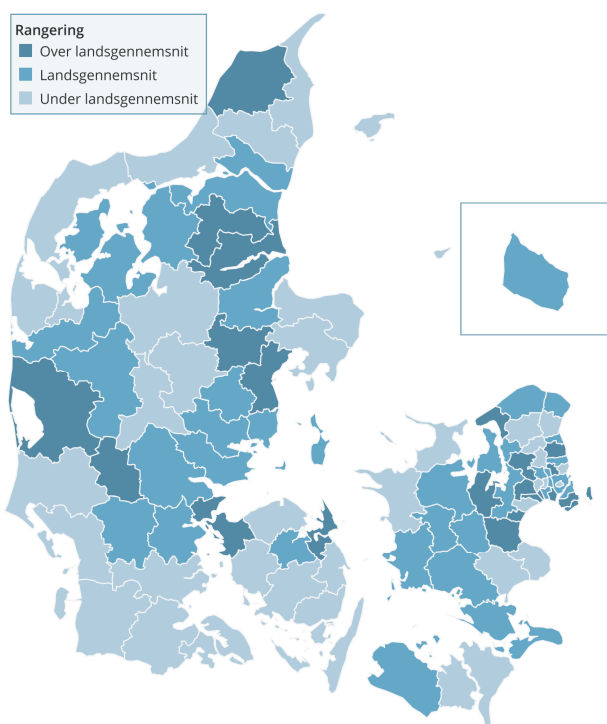
branche på landsplan. Virksomhedernes produktivitet er beregnet som virksomhedens samlede salg fratrukket samlet køb.

Eksempel - Udvikling i antal arbejdspladser

Figur 4.2 giver et eksempel på den variation, der er mellem kommunerne, idet der er taget udgangspunkt i en enkelt af de otte indikatorer fra underindeks 1. Kommunerne er inddelt i tre grupper efter udviklingen i antallet af private arbejdspladser. I de kommuner, der er farvet mørkeblå, er antallet af arbejdspladser vokset mere end landsgennemsnittet, mens kommuner angivet med den lyseste nuance har haft en udvikling, der er lavere end landsgennemsnittet.³

Figur 4.2. Udvikling i private fuldtidsjobs, 2014-15 til 2017-18

Kilde: IRIS Group.

Danmarkskortet viser, at der findes kommuner med høj vækst i den private beskæftigelse mange forskellige steder i landet. I Jylland er det kommunerne Hjørring, Rebild, Mariagerfjord, Favrskov, Aarhus, Ringkøbing, Billund og Fredericia, der tilhører den øverste tredjedel. På Fyn er det Middelfart Kommune og Kerteminde Kommune, der klarer sig bedst målt på vækst i antal private jobs.

Der er også stor forskel på, hvor meget antallet af private jobs er vokset blandt de bedst præsterende kommuner. I syv af kommunerne er beskæftigelsen vokset med over 10 pct., mens væksten ligger på mellem 6-9 pct. i de øvrige kommuner. De tre bedst præsterende kommuner er Vallensbæk Kommune, Lejre og Høje-Taastrup Kommune, hvor Vallensbæk Kommune, med en fremgang på 27 pct., er den absolutte topscorer. Væksten i Lejre og Høje-Taastrup Kommune har ligget på hhv. 16 og 13 pct.

Kommuner med en beskæftigelsesvækst under landsgennemsnittet er især lokaliseret i de jyske yderområder, fx Frederikshavn, Djursland og Tønder Kommune, men også de tre midtjyske kommuner Viborg, Silkeborg og Ikast-Brande har oplevet en relativt svag udvikling. Endvidere har en række kommuner på Fyn og på det vest- og østlige Sjælland oplevet en relativt svag udvikling i beskæftigelsen. Blandt de dårligst præsterende kommuner har knap halvdelen oplevet en tilbagegang i beskæftigelsen. Tilbagegangen har været størst i Struer, Nyborg og Faxe Kommune, hvor beskæftigelsen er gået tilbage med mere end 3 pct.

³ Mellem 2014-15 og 2017-18 voksede antallet af private årsværk per 1.000 indbyggere i Danmark fra 269 til 280 årsværk, hvilket svarer til en ændring på 4,2 pct. Landsgennemsnittet er

opgjort som et interval, hvor der er lagt + -2 pct.-point til den samlede beskæftigelsesvækst.

Samlet placering – Arbejdspladser, indkomst og produktivitet

Tabel 4.1 viser kommunernes rangering på underindeks 1 – Arbejdspladser, indkomst og produktivitet. Kommunens placering året før er

angivet i parentes. Gentofte, Glostrup og Gladsaxe udgør top 3. Langeland, Guldborgsund og Lolland ligger i bund.

Tabel 4.1. Arbejdspladser, indkomst og produktivitet – samlet placering

Kommune	Placering	Kommune	Placering	Kommune	Placering
Gentofte	1 (1)	Hjørring	33 (37)	Albertslund	65 (67)
Glostrup	2 (4)	Ishøj	34 (52)	Lejre	66 (16)
Gladsaxe	3 (2)	Billund	35 (34)	Middelfart	67 (54)
Allerød	4 (10)	Vejle	36 (26)	Assens	68 (63)
Ballerup	5 (5)	Køge	37 (35)	Lemvig	69 (57)
Rudersdal	6 (3)	Skive	38 (40)	Nordfyns	70 (70)
Vallensbæk	7 (31)	Frederikssund	39 (56)	Odder	71 (82)
Herning	8 (14)	Bornholm	40 (42)	Nyborg	72 (88)
Lyngby-Taarbæk	9 (8)	Thisted	41 (44)	Gribskov	73 (81)
Fredericia	10 (50)	Ringsted	42 (27)	Esbjerg	74 (62)
Hedensted	11 (9)	Aalborg	43 (49)	Holstebro	75 (74)
Skanderborg	12 (22)	Ringkøbing-Skjern	44 (36)	Faaborg-Midtfyn	76 (83)
Hørsholm	13 (11)	Egedal	45 (43)	Holbæk	77 (51)
Tårnby	14 (13)	Aabenraa	46 (64)	Svendborg	78 (87)
København	15 (19)	Odsherred	47 (73)	Norddjurs	79 (77)
Hillerød	16 (7)	Furesø	48 (12)	Brønderslev	80 (58)
Vejen	17 (29)	Greve	49 (33)	Sønderborg	81 (71)
Morsø	18 (21)	Rødovre	50 (38)	Vordingborg	82 (93)
Herlev	19 (6)	Randers	51 (59)	Frederikshavn	83 (78)
Brøndby	20 (23)	Halsnæs	52 (48)	Slagelse	84 (69)
Kolding	21 (17)	Frederiksberg	53 (18)	Dragør	85 (68)
Roskilde	22 (20)	Haderslev	54 (53)	Syddjurs	86 (84)
Silkeborg	23 (45)	Sorø	55 (47)	Jammerbugt	87 (92)
Aarhus	24 (30)	Ikast-Brande	56 (39)	Næstved	88 (80)
Favrskov	25 (24)	Solrød	57 (41)	Faxe	89 (89)
Kerteminde	26 (46)	Struer	58 (65)	Helsingør	90 (86)
Høje-Taastrup	27 (28)	Kalundborg	59 (61)	Stevns	91 (91)
Mariagerfjord	28 (15)	Odense	60 (76)	Langeland	92 (85)
Horsens	29 (32)	Vesthimmerland	61 (72)	Guldborgsund	93 (90)
Tønder	30 (60)	Viborg	62 (66)	Lolland	94 (94)
Hvidovre	31 (25)	Rebild	63 (75)		
Fredensborg	32 (55)	Varde	64 (79)		

Kilde: IRIS Group.

Note: Følgende kommuner er lagt sammen: Frederikshavn og Læsø, Langeland og Ærø, Odder og Samsø, Esbjerg og Fanø.

5. IVÆRKSÆTTERI OG VÆKSTVIRKSOMHEDER

I underindeks 2 - "Iværksætteri og vækstvirksomheder" indgår ti indikatorer, der tilsammen giver et overblik over evnen til at skabe nye virksomheder og til at få mindre virksomheder til at vokse.

Etableringsraten opgør antallet af nye virksomheder per 1.000 indbyggere.

Udover etableringsraten måler underindeks 2 også iværksætteraktivitet på overlevelsesheder og jobskabelse. Iværksætternes overlevelsesheder er opgjort som andel virksomheder, der er i live tre år efter, de blev etableret. Jobskabelsen er opgjort som det gennemsnitlige antal årsværk per iværksættervirksomhed tre år efter etableringsåret.

Andel vækstvirksomheder er opgjort som virksomheder med vækst ift. det samlede antal virksomheder i kommunen.⁴

Figur 5.1 viser, at underindeks 2 indgår med en vægt på 40 pct. i det samlede indeks. Niveauvariable indgår med en vægt på 5 pct., mens ændringsvariablene indgår med en vægt på 3 pct.

I figuren er navnet på den bedst præsterende kommune angivet for hver af de ti indikatorer og for det samlede underindeks.

Herlev Kommune scorer højest på det samlede indeks og er den kommune, der har den højeste andel højvækstvirksomheder i Danmark.

Vejen Kommune er topscorer på tre indikatorer. Vejen Kommune har landets højeste overlevelsesheder for iværksættere og har også oplevet den største fremgang i overlevelsesheder. Vejen Kommune har også haft den største fremgang i andelen af virksomheder med moderat vækst.

Tårnby Kommune klarer sig ligeledes godt og er topscorer på de to indikatorer for jobskabelse i iværksættervirksomheder.

Topscorene på de fire resterende indikatorer er hhv. København, Ishøj, Brøndby og Ikast-Brande Kommune.

Figur 5.1. Iværksætteri og vækstvirksomheder

Iværksætteri og vækstvirksomheder	Vægt
Herlev Kommune	40%
Etableringsrate pr. 1.000 indbyggere	5%
Københavns Kommune	
Ændring - etableringsraten (pct.)	3%
Ishøj Kommune	
Overlevelsesheder tre år efter etablering (pct.)	5%
Vejen Kommune	
Ændring - overlevelsesheder (pp.)	3%
Vejen Kommune	
Jobskabelse (ÅV) pr. virksomhed tre år efter etablering	5%
Tårnby Kommune	
Ændring - jobskabelsen (pct.)	3%
Tårnby Kommune	
Andel højvækstvirksomheder (pct.)	5%
Herlev Kommune	
Ændring - andel højvækstvirksomheder (pp.)	3%
Ikast-Brande Kommune	
Andel virksomheder m. moderat vækst (pct.)	5%
Brøndby Kommune	
Ændring - andel virksomheder m. moderat vækst (pct.)	3%
Vejen Kommune	

Kilde: IRIS Group.

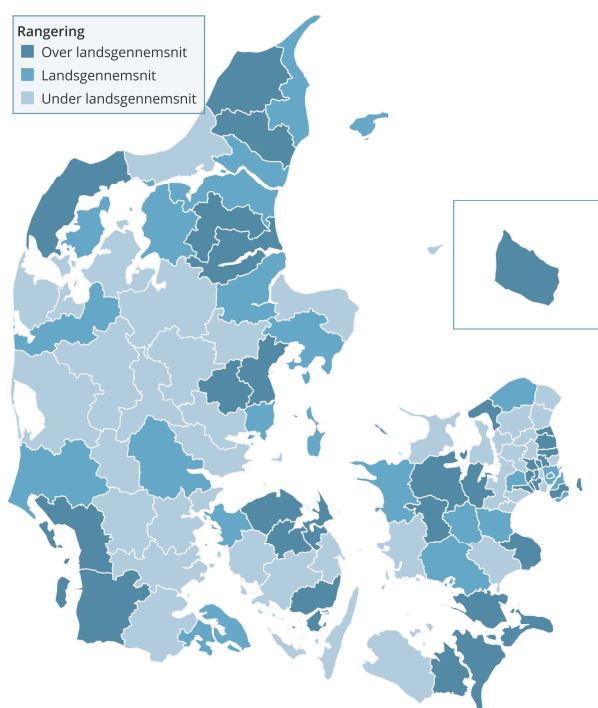
⁴ For at komme i betragtning som vækstvirksomhed skal virksomheden have haft en absolut vækst i omsætningen på mindst 3 mio. kr. de seneste tre år. For virksomheder med 5-9 årsværk i analyseåret defineres højvækstvirksomheder ved at have en årlig omsætningsvækst på mindst 30 pct. over de seneste tre år, mens moderate vækstvirksomheder defineres ved en

årlig vækst på mellem 10-30 pct. For virksomheder med 10+ årsværk i analyseåret defineres højvækstvirksomheder ved at have en årlig omsætningsvækst på mindst 20 pct. over de seneste tre år, mens moderate vækstvirksomheder defineres ved at have en årlig vækst på 10-20 pct. over de seneste tre år.

Eksempel - Udvikling i etableringsraten

Figur 5.2 giver et overblik over udviklingen i etableringsraten i de enkelte kommuner fra 2014-15 til 2017-18. Kommunerne er inddelt i tre grupper efter, om deres udvikling i etableringsraten ligger over, på niveau eller under landsgennemsnittet. På landsplan er etableringsraten vokset 7 pct. fra 2014-15 til 2017-18.

Figur 5.2. Udvikling i etableringsraten, 2014-15 til 2017-18

Kilde: IRIS Group.

Der er ikke et entydigt mønster i hvilke kommuner, der har oplevet den største vækst i etableringsraten ift. landsgennemsnittet. I Jylland og på Fyn gælder det både en række store bykommuner som Aarhus, Esbjerg og Odense, men også yderkommuner som Tønder, Thisted, Hjørring og Brønderslev, har alle haft pæn fremgang i etableringsraten.

På Sjælland er de bedst præsterende kommuner både en række oplandskommuner til København og større bykommuner som Køge og Sorø. Derudover har flere af de sjællandske kommuner, som er placeret længere fra de større bycentre, også oplevet en pæn fremgang i etableringsraten. Det gælder fx kommuner som Halsnæs, Holbæk, Vordingborg og Guldborgsund, der alle har oplevet en fremgang i etableringsraten over landsgennemsnittet. På landsplan er det hovedstadskommunerne Ishøj, Albertslund og Vallensbæk Kommune, der har oplevet den største fremgang i etableringsraten.

I en række kommuner har der været et decideret fald i etableringsraten i perioden. Tilbagegangen har været mest markant i de to jyske kommuner, Vejen og Struer Kommune, samt i Lolland Kommune, hvor etableringsraten er faldet med 13 pct. i perioden.

Samlet placering – Iværksætteri og vækstvirksomheder

Tabel 5.1 viser kommunernes rangering på underindeks 2 – Iværksætteri og vækstvirksomheder. Kommunens placering året før er angivet i

parentes. Herlev, Albertslund og Tårnby udgør top 3. Lolland, Helsingør og Odsherred ligger i bund.

Tabel 5.1. Iværksætteri og vækstvirksomheder – samlet placering

Kommune	Placering	Kommune	Placering	Kommune	Placering
Herlev	1 (1)	Faaborg-Midtfyn	33 (65)	Lyngby-Taarbæk	65 (73)
Albertslund	2 (3)	Kerteminde	34 (66)	Sorø	66 (87)
Tårnby	3 (17)	Norddjurs	35 (37)	Morsø	67 (94)
Brøndby	4 (7)	Greve	36 (20)	Guldborgsund	68 (88)
Ishøj	5 (14)	Haderslev	37 (67)	Sønderborg	69 (81)
Glostrup	6 (2)	Odder	38 (59)	Egedal	70 (53)
Ikast-Brande	7 (4)	Kolding	39 (35)	Lemvig	71 (56)
Køge	8 (8)	Skive	40 (77)	Furesø	72 (36)
Horsens	9 (25)	Hedensted	41 (46)	Thisted	73 (78)
Rødovre	10 (5)	Vesthimmerland	42 (57)	Kalundborg	74 (71)
Herning	11 (16)	Aabenraa	43 (63)	Stevns	75 (85)
Høje-Taastrup	12 (6)	Hjørring	44 (39)	Faxe	76 (79)
Lejre	13 (45)	Varde	45 (68)	Dragør	77 (49)
Solrød	14 (18)	Slagelse	46 (58)	Syddjurs	78 (83)
Rebild	15 (70)	Næstved	47 (52)	Langeland	79 (86)
Odense	16 (19)	Middelfart	48 (32)	Silkeborg	80 (54)
Billund	17 (29)	Gentofte	49 (13)	Frederikshavn	81 (75)
Ballerup	18 (10)	Ringsted	50 (26)	Bornholm	82 (82)
Aalborg	19 (21)	Tønder	51 (55)	Frederikssund	83 (90)
Vejen	20 (33)	Allerød	52 (42)	Hillerød	84 (34)
Assens	21 (41)	Vordingborg	53 (76)	Ringkøbing-Skjern	85 (74)
Aarhus	22 (15)	Svendborg	54 (69)	Halsnæs	86 (80)
Holstebro	23 (38)	Esbjerg	55 (47)	Gribskov	87 (93)
København	24 (13)	Jammerbugt	56 (84)	Frederiksberg	88 (72)
Rudersdal	25 (27)	Randers	57 (48)	Fredensborg	89 (91)
Hvidovre	26 (9)	Roskilde	58 (40)	Nyborg	90 (89)
Skanderborg	27 (22)	Nordfyns	59 (12)	Struer	91 (50)
Gladsaxe	28 (30)	Hørsholm	60 (11)	Lolland	92 (51)
Viborg	29 (23)	Vallensbæk	61 (64)	Helsingør	93 (92)
Mariagerfjord	30 (62)	Brønderslev	62 (60)	Odsherred	94 (43)
Favrskov	31 (28)	Vejle	63 (61)		
Holbæk	32 (31)	Fredericia	64 (44)		

Kilde: IRIS Group.

Note: Følgende kommuner er lagt sammen: Frederikshavn og Læsø, Langeland og Ærø, Odder og Samsø, Esbjerg og Fanø.

6. EKSPORT

Underindeks 3 – "Eksport" – rangerer kommunerne på baggrund af fire indikatorer, der belyser niveauet og udviklingen i hhv. antal af eksportvirksomheder og gennemsnitlig eksportværdi per virksomhed i kommunen.

Figur 6.1 viser, hvordan underindeks 3 er bygget op ift. de fire indikatorer for eksport. Derudover viser figuren den bedst præsterende kommune for hver indikator og samlet for hele eksportområdet.

Underindekset for Eksport indgår med en vægt på 20 pct. i det samlede indeks og dækker fire variable. De to variable, der opgør niveauerne for hhv. antal eksportvirksomheder og gennemsnitlig eksportværdi, vægter 7 pct., mens de variable, der måler ændringer, indgår med en vægt på 3 pct. i underindekset.

Eksportvirksomheder er afgrænset til virksomheder, der har haft salg til udlandet. Antallet af eksportvirksomheder i kommunerne er opgjort på arbejdsstedsniveau og opgjort per 1.000 indbyggere.⁵

Eksportværdi er opgjort som virksomhedernes samlede salg fratrukket salg i Danmark og er opgjort som gennemsnit ift. det samlede antal eksportvirksomheder i kommunerne. Eksportværdien er fordelt i kommunerne på baggrund af arbejdsstedernes andel af virksomhedernes samlede beskæftigelse.

Figur 6.1. Eksport

Eksport		Vægt
Lyngby-Taarbæk Kommune		20%
Antal arbejdssteder med eksport per 1.000 indb.	Aabenraa Kommune	7%
Ændring – Arbejdssteder med eksport per 1.000 indb. (pct.)	Thisted Kommune	3%
Eksportværdi per arbejdssted	Gladsaxe Kommune	7%
Ændring – Eksportværdi per arbejdssted (pct.)	Holbæk Kommune	3%

Kilde: IRIS Group.

Den bedst præsterende kommune mht. eksport er Lyngby-Taarbæk Kommune. Kommunen klarer sig især godt på virksomhedernes gennemsnitlige eksportværdi og ændringen i antallet af arbejdssteder med eksport, hvor Lyngby-Taarbæk Kommune på landsplan er rangeret som hhv. nummer 9 og 4.

Aabenraa Kommune ligger i top målt på antal eksportvirksomheder per 1.000 indbyggere, mens Thisted Kommune har haft den største fremgang i antallet af eksporterende arbejdssteder.

Målt på den samlede værdi, som virksomhederne i gennemsnit eksporterer for, klarer Gladsaxe Kommune sig bedst, mens den største stigning i eksportværdien er sket i Holbæk Kommune.

⁵En virksomhed kan have aktiviteter på flere arbejdssteder i samme eller flere kommuner. I denne analyse indgår hvert

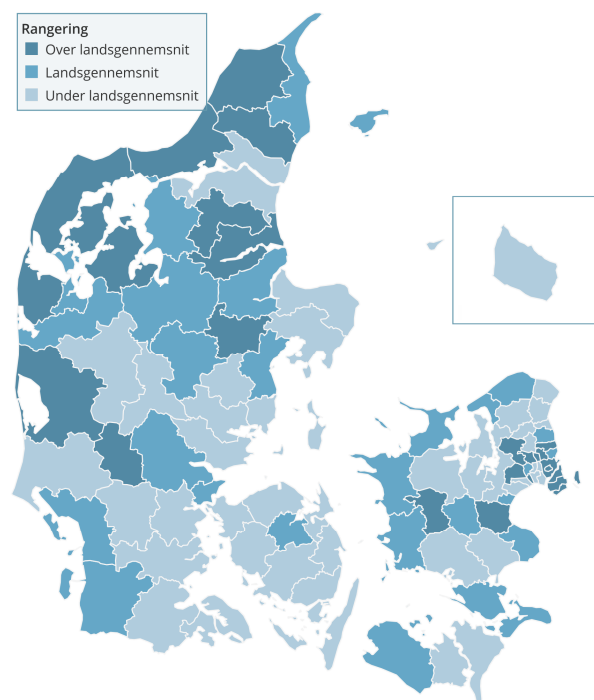
arbejdssted, hvorfor samme virksomhed kan tælle med flere gange.

Eksempel - Udvikling i antal eksportvirksomheder

På landsplan er antallet af eksportvirksomheder vokset de seneste år. Mellem 2014-15 og 2017-18 voksede antallet af eksportvirksomheder i Danmark fra 9,4 til 10,2 per 1.000 indbyggere, hvilket svarer til en stigning på knap 9 pct.

I Figur 6.2 er kommunerne inddelt i tre grupper efter udviklingen i antallet af eksportvirksomheder. I kommuner, der er farvet mørkeblå, er antallet af eksportvirksomheder vokset mere end landsgennemsnittet. I kommuner markeret med den lyseste farve har antallet af eksportvirksomheder pr. 1000 indbyggere udviklet sig svagere end på landsplan.⁶

Figur 6.2. Udvikling i antal eksportvirksomheder per 1.000 indbyggere, 2014-15 til 2017-18

Kilde: IRIS Group.

I Vestdanmark er det bl.a. en række kommuner i det nord- og vestlige Jylland samt kommuner som Mariagerfjord, Favrskov og Billund, der har oplevet den største fremgang i antallet af eksportvirksomheder.

På Sjælland har der især været fremgang i antal eksportvirksomheder i Sorø Kommune og Køge Kommune samt i en række hovedstadskommuner tæt på København.

Der er stor forskel på, hvor meget andelen af eksportvirksomheder er vokset i de bedst præsterende kommuner. Fremgangen har været størst i de nordvestjyske kommuner, Thisted, Morsø og Lemvig Kommune, hvor antallet af eksportvirksomheder per 1.000 indbyggere gik frem med ca. en tredjedel i perioden 2014-15 og 2017-18. Til sammenligning oplevede Herlev Kommune, Køge Kommune og Billund Kommune en mere moderat fremgang på ca. 12 pct.

De svagest præsterende kommuner er jævnt fordelt over hele landet. I Jylland er det særligt en række mellemstore bykommuner i det midt- og sydjyske som fx Skanderborg, Horsens og Kolding Kommune. På Fyn har alle kommuner bortset fra Odense haft en relativt svag udvikling i antallet af eksportvirksomheder.

På Sjælland er de svagest præsterende kommuner på dette specifikke indeks både at finde i det nord- midt- og sydsjællandske. Kun en mindre del af de svagest præsterende kommuner har oplevet et decideret fald i antallet af eksportvirksomheder. I Allerød Kommune, som har haft størst tilbagegang, er antallet af eksportvirksomheder per 1.000 indbyggere faldet med ca. 4 pct. mellem 2014-15 og 2017-18.

⁶ Landsgennemsnittet er opgjort som et interval, hvor der er lagt +2 procentpoint til den samlede beskæftigelsesvækst.

Samlet placering – Eksport

Tabel 6.1 viser kommunernes rangering på underindeks 3 – Eksport. Kommunens placering året før er angivet i parentes. Lyngby-Taarbæk,

Gladsaxe og København udgør top 3. Lejre, Stevns og Næstved ligger i bund.

Tabel 6.1. Eksport – samlet placering

Kommune	Placering	Kommune	Placering	Kommune	Placering
Lyngby-Taarbæk	1 (44)	Frederikshavn	33 (26)	Hvidovre	65 (62)
Gladsaxe	2 (1)	Køge	34 (41)	Syddjurs	66 (67)
København	3 (5)	Esbjerg	35 (36)	Nordfyns	67 (64)
Gentofte	4 (3)	Vallensbæk	36 (54)	Greve	68 (66)
Lemvig	5 (2)	Rebild	37 (47)	Struer	69 (50)
Thisted	6 (10)	Hedensted	38 (31)	Halsnæs	70 (79)
Aabenraa	7 (4)	Vejle	39 (37)	Svendborg	71 (72)
Tårnby	8 (9)	Skanderborg	40 (42)	Fredensborg	72 (61)
Tønder	9 (6)	Glostrup	41 (30)	Odder	73 (70)
Ringkøbing-Skjern	10 (7)	Skive	42 (45)	Roskilde	74 (75)
Ikast-Brande	11 (8)	Sønderborg	43 (43)	Frederikssund	75 (78)
Aarhus	12 (13)	Hørsholm	44 (21)	Faaborg-Midtfyn	76 (74)
Aalborg	13 (25)	Frederiksberg	45 (49)	Bornholm	77 (73)
Høje-Taastrup	14 (12)	Brøndby	46 (24)	Rødovre	78 (81)
Ballerup	15 (11)	Holstebro	47 (48)	Norddjurs	79 (69)
Kolding	16 (14)	Ringsted	48 (59)	Sorø	80 (85)
Herlev	17 (17)	Haderslev	49 (52)	Ishøj	81 (77)
Morsø	18 (16)	Vesthimmerland	50 (40)	Slagelse	82 (83)
Kerteminde	19 (19)	Hillerød	51 (35)	Odsherred	83 (90)
Mariagerfjord	20 (20)	Brønderslev	52 (51)	Nyborg	84 (82)
Albertslund	21 (18)	Varde	53 (55)	Solrød	85 (87)
Billund	22 (33)	Horsens	54 (46)	Egedal	86 (88)
Rudersdal	23 (32)	Langeland	55 (53)	Dragør	87 (93)
Hjørring	24 (28)	Silkeborg	56 (56)	Gribskov	88 (89)
Vejen	25 (22)	Randers	57 (57)	Faxe	89 (84)
Allerød	26 (15)	Viborg	58 (68)	Guldborgsund	90 (76)
Favrskov	27 (29)	Odense	59 (63)	Vordingborg	91 (91)
Kalundborg	28 (23)	Holbæk	60 (80)	Lejre	92 (94)
Middelfart	29 (38)	Helsingør	61 (60)	Stevns	93 (86)
Lolland	30 (27)	Furesø	62 (65)	Næstved	94 (92)
Fredericia	31 (39)	Jammerbugt	63 (71)		
Herning	32 (34)	Assens	64 (58)		

Kilde: IRIS Group.

Note: Følgende kommuner er lagt sammen: Frederikshavn og Læsø, Langeland og Ærø, Odder og Samsø, Esbjerg og Fanø.

7. ERHVERVSPRÆSTATIONER OG ERHVERVS-VILKÅR

Dansk Industri har siden 2010 gennemført årlige erhvervsklimamålinger, der evaluerer og sammenligner erhvervsvenligheden i landets kommuner. Kommunernes erhvervsvenlighed bedømmes på ni områder, der bl.a. dækker infrastruktur, arbejdskraft, uddannelse, kommunal sagsbehandling, skatter og afgifter, kommunens image samt information og dialog med kommunen.

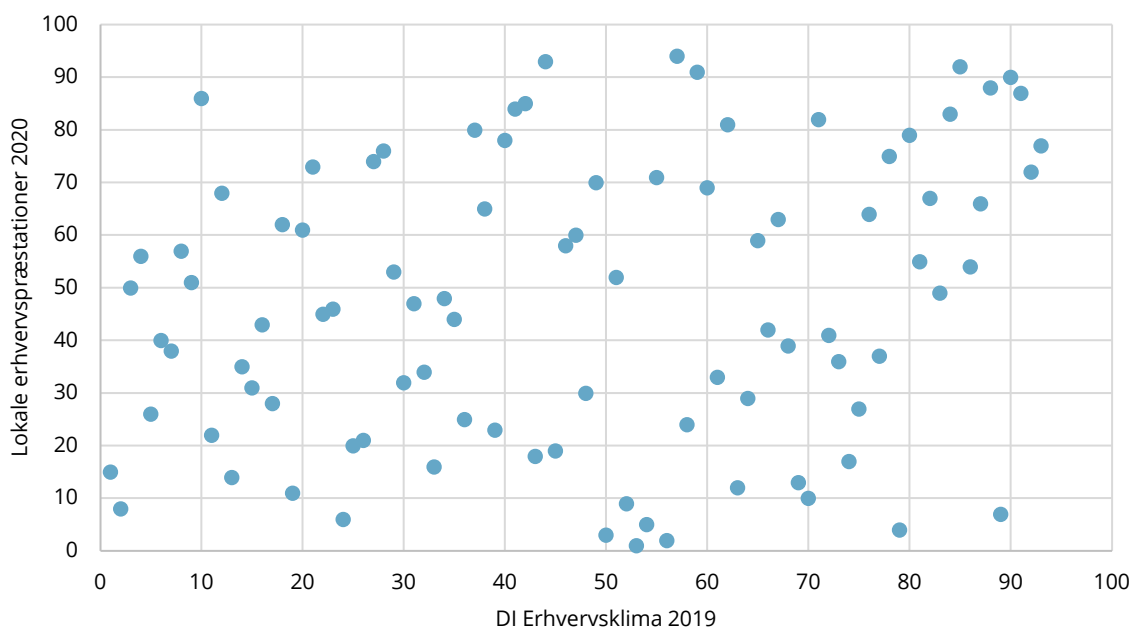
DI's erhvervsklimamåling er baseret på en landsdækkende tilfredshedsmåling blandt lokale virksomheder og en række indikatorer baseret på kvantitative data. Der opstilles indikatorer for de ni indsatsområder, og alle parametre vægtes sammen i et samlet indeks for kvaliteten af de lokale erhvervsvilkår.

De årlige erhvervsklimamålinger får hvert år stor bevågenhed fra landets borgmestre, embedsmænd og andre med interesse for lokal erhvervsudvikling. Der er i mange kommuner stort fokus på, om man er rykket op eller ned på erhvervsvenlighed, og mange kommuner har formuleret konkrete mål for at fastholde eller udbygge deres placering på DI's rangliste.

Sammenhæng mellem lokale erhvervspræstationer og DI's måling?

I lyset af den store opmærksomhed, som DI's årlige måling har opnået blandt kommunerne, er det relevant at undersøge om kommuner, der klarer sig godt i DI's måling, også har gode erhvervspræstationer, jf. figur 7.1.

Figur 7.1. Sammenhæng mellem erhvervspræstationer og DI's erhvervsklimaindeks

Kilde: IRIS Group.

Diagrammet viser, at der kun er en meget svag sammenhæng mellem kommunernes rangering i DI's erhvervsklimamåling fra 2019 og rangeringen på lokale erhvervspræstationer.⁷

Vi har også undersøgt, om der er en sammenhæng mellem kommunernes rangering i DI's måling og kommunernes præstationer på de to underindeks for hhv. *Beskæftigelse, indkomst og produktivitet* samt *Iværksætteri og vækstvirksomheder*.

Resultatet er det samme. Der kan ikke konstateres en klar sammenhæng mellem rangeringen i DI's årlige erhvervsklimamåling og rangeringen på de forskellige underindeks for kommunale erhvervspræstationer.

Det er også bemærkelsesværdigt, at de tre kommuner med de stærkeste erhvervspræstationer – Glostrup, Gladsaxe og Herlev – ligger henholdsvis nr. 53, 56 og 50 på DI's seneste liste. Også højdespringere som Morsø Kommune og Rebild Kommune ligger relativt langt nede på DI's liste.

Resultaterne understreger, at der er mange andre vigtigere rammebetingelser med betydning for kommunernes erhvervspræstationer end dem, som er omfattet af DI's erhvervsklimamåling. Samtidig er der naturligvis forhold, som er svære at påvirke lokalt – fx nærhed til uddannelsesinstitutioner og adgang til højtuddannet arbejdskraft, hvor Hovedstadsområdet har en række fordele.

Vigtige elementer i at udvikle de lokale erhvervs-mæssige rammebetingelser er bl.a.:

- Lokal erhvervsservice i form af uvildig vejledning samt henvisning til private rådgivere og andre erhvervsfremmeaktører.
- Facilitering af samarbejde mellem lokale virksomheder samt netværk målrettet iværksættere og SMV'er.
- Tiltrækning af virksomheder, fx målrettet tiltrækning af virksomheder på områder, hvor lokale virksomheder efterspørger samarbejdspartnere.
- Intelligent offentlig efterspørgsel, hvor en kommune efterspørger løsninger i udbudsprocesser, der fremmer innovation i virksomhederne.
- Inkubationsmiljøer etableret i samarbejde med private aktører, der understøtter og accelererer vækst blandt iværksættere og mindre virksomheder.
- Tiltrækning af uddannelser til lokalområdet og tæt dialog mellem virksomheder og uddannelsesinstitutioner.
- Effektiv jobformidling, der matcher lokale virksomheders behov.

Det er væsentligt, at politikere og embedsmænd med ansvar for erhvervsfremmeindsatsen i kommunerne forholder sig til hele den erhvervspolitiske værktøjskasse, og benytter de virkemidler, som mest effektivt kan styrke de lokale erhvervspræstationer.

---

⁷ Vi finder samme resultat, når kommunernes placering på DI's erhvervsklimamåling beregnes som et gennemsnit for perioden 2016-18.

BILAG: DATA OG METODE

Dette bilag beskriver de anvendte data og metoden bag Lokale Erhvervspræstationer 2020.

Data

Kommunernes samlede erhvervspræstationer er beregnet på baggrund af 22 indikatorer, der belyser forskellige områder af kommunernes erhvervspræstationer. Indikatorerne er baseret på en særkørsel fra Danmarks Statistiks erhvervsregistre. Registerne omfatter Det Erhvervsstatistiske Register (ESR), Den generelle firmastatistik og Iværksætterdatabasen. Derudover anvender publikationen oplysninger om kommunernes indbyggertal og gennemsnitlige erhvervsindkomst, der er hentet fra statistikbanken.dk.

Indikatorerne

Indikatorerne er opdelt i niveau- og ændringsvariable. Niveauvariable måler, hvordan kommunerne klarer sig på de enkelte områder på baggrund af de senest tilgængelige data, mens

ændringsvariablene måler udviklingen på området inden for de seneste år.

Niveauvariablene er beregnet som et gennemsnit for de seneste to år. Som eksempel er antallet af årsværk i kommunerne opgjort som et gennemsnit for årene 2017 og 2018.

Ændringsvariablene måler udviklingen over en fireårig periode, hvor start- og slutåret er opgjort som toårige gennemsnit.

I beregningen af kommunernes samlede erhvervspræstationer har vi valgt at lægge mest vægt på, hvordan kommunerne aktuelt præsterer på de enkelte områder. Derfor vægter niveauvariablene omtrent dobbelt så meget som ændringsvariablene i beregningen af kommunernes samlede erhvervspræstationer.

Tabel B1 på næste side giver et samlet overblik over indikatorernes vægt, dataperiode og kilde.

Tabel B1. Indikator- og kildeoversigt til Lokale Erhvervspræstationer 2020

Indeks og indikatorer	Vægt i pct.	Periode	Kilde
Samlet indeks	100%		
Arbejdspladser, indkomst og produktivitet	40%		
Antal årsværk pr. 1.000 indb.	7%	2017-18	Særkørsel og statistikbanken
Ændring i årsværk	3%	2014-15 og 2017-18	Særkørsel og statistikbanken
Gennemsnitlig erhvervsindkomst	7%	2017-18	Statistikbanken
Ændring i gennemsnitlig erhvervsindkomst	3%	2014-15 og 2017-18	Statistikbanken
Andel højproduktive virksomheder	7%	2017-18	Særkørsel
Ændring i andelen af højproduktive virksomheder	3%	2014-15 og 2017-18	Særkørsel
Andel lavproduktive virksomheder	7%	2017-18	Særkørsel
Ændring i andelen af lavproduktive virksomheder	3%	2014-15 og 2017-18	Særkørsel
Iværksætter og vækstvirksomheder	40%		
Antal nystartede virksomheder pr. 1.000 indb.	5%	2017-18	Særkørsel og statistikbanken
Ændring i etableringsraten	3%	2014-15 og 2017-18	Særkørsel og statistikbanken
Overlevelsesrate tre år efter etablering	5%	2016-17	Særkørsel
Ændring i overlevelsesrate	3%	2013-14 og 2016-17	Særkørsel
Jobskabelse per virksomhed tre år efter etablering	5%	2016-17	Særkørsel
Ændring i jobskabelsen	3%	2013-14 og 2016-17	Særkørsel
Andel højvækstvirksomheder	5%	2017-18	Særkørsel
Ændring i andel højvækstvirksomheder	3%	2014-15 og 2017-18	Særkørsel
Andel virksomheder med moderat vækst	5%	2017-18	Særkørsel
Ændring i andel virksomheder med moderat vækst	3%	2014-15 og 2017-18	Særkørsel
Underindeks 3 - Eksport	20%		Underindeks 3 - Eksport
Antal arbejdssteder med eksport pr. 1.000 indb.	7%	2017-18	Særkørsel og statistikbanken
Ændring i antal arbejdssteder med eksport	3%	2014-15 og 2017-18	Særkørsel og statistikbanken
Samlet eksport per eksporterende arbejdssted	7%	2017-18	Særkørsel
Ændring i samlet eksport per eksporterende arbejdssted	3%	2014-15 og 2017-18	Særkørsel

Kilde: IRIS Group.

Kommunerne

Lokale erhvervspræstationer 2020 belyser og sammenligner kommunernes erhvervspræstationer for 94 ud af de 98 danske kommuner. De fire mindre ø-kommuner Fanø, Læsø, Samsø og Ærø indgår ikke selvstændigt i datagrundlaget på grund af deres størrelse, men er lagt sammen med større kommuner. Kommunerne er lagt sammen på følgende måde:

- Fanø er lagt sammen med Esbjerg
- Læsø er lagt sammen med Frederikshavn

- Samsø er lagt sammen med Odder
- Ærø er lagt sammen med Langeland

Rangering af kommunerne

Kommunernes samlede erhvervspræstationer er beregnet som et vægtet gennemsnit af kommunernes samlede præstation for de tre underindeks, jf. tabel B1. Da indikatorerne i hvert

underindeks er angivet i forskellige enheder, er det nødvendigt at "omskrive" indikatorerne til samme skala, inden de kan sammenvejes.

Til omskrivningen anvender vi følgende metode fra EU Kommissionens EU Innovation Index⁸:

$$\text{Normaliseret score} = \left(\frac{\text{Kommune}_{i,j} - \text{Minimum}_i}{\text{Maksimum}_i - \text{Minimum}_i} \right) * 100$$

For indikator i og kommune j.

Metoden omskriver en given indikator til en værdi mellem 0 og 100, hvor 0 tildeles den kommune med den laveste værdi, og 100 tildeles kommunen med den højeste værdi. De øvrige kommuner tildeles en værdi mellem 0 og 100, der svarer til afstanden til hhv. minimum- og maksimumværdierne.

Kommunernes gennemsnitlige erhvervsindkomst (underindeks 1) er karakteriseret ved, at en mindre gruppe kommuner har et meget højt

indkomstniveau sammenlignet med de øvrige kommuner. Den høje spredning ville ved anvendelse af ovenstående normaliseringsmetode betyde, at netop denne indikator ville få meget stor vægt i det samlede indeks. Derfor har vi valgt at omskrive kommunernes erhvervsindkomst alene ift. kommunen med den højeste, gennemsnitlige erhvervsindkomst. Det betyder, at denne indikator vægt kommer til at svare til de øvrige i indekset:

$$\text{Normaliseret score} = \left(\frac{\text{Kommune}_{i,j}}{\text{Maksimum}_i} \right) * 100$$

For indikator i og kommune j.

---

⁸ EU Kommissionen, European Innovation Scoreboard 2018 – Methodology Report.

IRIS GROUP

JORCKS PASSAGE 1B, 4. SAL | DK-1162 KØBENHAVN K
IRISGROUP@IRISGROUP.DK | WWW.IRISGROUP.DK